

กฤษฎีกาสาร

www.ocs.go.th

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๘)

๑๕

AGI (Artificial General Intelligence) จะมาเมื่อไหร่ และจะเกิดอะไรขึ้นหาก ปัญญาประดิษฐ์ฉลาดกว่ามนุษย์

๑๖

การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับ บทจำกัดสิทธิการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

๒๐

รัฐบาลญี่ปุ่นคิดว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ผู้แทนจากสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ได้แก่ Ms. Caroline Charpentier อุปทูตด้านกฎหมาย และ Ms. Magalie Bourdier เจ้าหน้าที่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เข้าพบนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา โดยมีคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ซึ่งเป็นศิษย์เก่าฝรั่งเศส นำโดย นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำ และนางสาววันดี สุชาติกุลวิทย์ ผู้อำนวยการกองกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมการประชุมหารือเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ

โดยเลขาธิการฯ ได้หารือกับเจ้าหน้าที่จากสถานเอกอัครราชทูตทั้งสองท่าน เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ การพัฒนาทักษะทางภาษา และการศึกษาต่อในประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ คณะเจ้าหน้าที่ศิษย์เก่าฝรั่งเศสของสำนักงานฯ ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของสำนักงานฯ และได้หารือในรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในความร่วมมือระหว่างสำนักงานฯ สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส และ Conseil d'Etat

นางณัฐนันท์ อัครเลิศศักดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติราชการให้มีความโปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ เมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ Onsite และ Online ผ่านระบบ Microsoft Teams โดยมีการบรรยายในหัวข้อ “การเสริมสร้างวัฒนธรรมตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ โดย นางสาวสุภาว วรินทร์เวช ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต และหัวข้อ “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างโปร่งใส” โดย นางสาวมยุริญ ผ่องผุดพันธ์ นักแสดงและพิธีกร โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งประพฤติตนโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

กลับมาพบกันอีกครั้งกับวารสารกฎหมาย ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นช่วงที่มีเทศกาลและวันหยุดให้ทุกท่านได้พักผ่อนและพบปะกับครอบครัว หรือเดินทางไปท่องเที่ยว สำหรับเนื้อหาสาระที่น่าสนใจทางทีมงานยังคงคัดสรรมานำเสนออย่างต่อเนื่องเช่นเคย ฉบับนี้พิเศษกับคอลัมน์ใหม่ที่เพิ่มมาถึงสองคอลัมน์ ท่านผู้อ่านจะได้พบกับคอลัมน์ “ความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย” ที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความเห็นทางกฎหมาย ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอหารือในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเรื่องความผิดทางพินัย และคอลัมน์ “ความเห็นคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย” ได้นำเสนอเรื่องของการออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมป่าไม้ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ขณะที่คอลัมน์อื่น ๆ ก็ยังคงอัดแน่นด้วยเนื้อหาสาระและความน่าสนใจเช่นเคย เริ่มต้นตั้งแต่คอลัมน์ “ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฎหมาย” ในฉบับนี้มีสองเรื่องที่น่าสนใจได้แก่เรื่อง “การคำนวณบำเหน็จตอบแทนในกรณีที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระและยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน” และเรื่อง “การมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบการพลังงานของกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐” สำหรับคอลัมน์ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฉบับนี้ได้รับรวมเอาความเห็นตอบข้อหารือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในประเด็นเกี่ยวกับการผลของการกระทำและการเรียกคืนค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง โดยมีความเห็นแต่ละประเด็นได้อย่างชัดเจนเหมาะสมแก่การศึกษาเป็นความรู้

คอลัมน์เรื่องน่ารู้ ฉบับนี้เป็นเรื่อง “การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับบทจำกัดสิทธิการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล” ซึ่งการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเป็นบทบาทภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยประเด็นที่น่าสนใจส่งผลต่อกระบวนการของกฎหมายที่จะมีบทบาทสำคัญต่อสังคมไทยและคุณภาพชีวิตของประชาชน ในส่วนของสิทธิพิเศษเชื่อว่าน่าจะเป็นที่สนใจของท่านผู้อ่านเป็นอย่างมาก นั่นคือเรื่อง “การทำงานในฐานะนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ” ได้นำเสนอบทบาทที่สำคัญของนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ ซึ่งมีบทบาทและส่วนสำคัญในกระบวนการกฎหมายของฝรั่งเศส และบทบาทภารกิจที่สำคัญของนักกฎหมายกฤษฎีกา โดยมีการเปรียบเทียบให้เห็นมิติในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน อันจะทำให้เข้าใจในกระบวนการทำงานที่ส่งผลต่อสังคมและประชาชน

บทความกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง “รัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส” นำเสนอความน่าสนใจของอินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) ซึ่งเป็นอาชีพที่มีบทบาทอย่างมากในสังคมปัจจุบัน รวมถึงกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ อันจะเป็นแนวทางของประเทศไทย เพื่อศึกษาและพัฒนาให้ก้าวทันสังคมเทคโนโลยีในปัจจุบัน คอลัมน์เทคโนโลยีสารสนเทศ นำเสนอบทความเรื่อง “AGI (Artificial General Intelligence) จะมาเมื่อไหร่และจะเกิดอะไรขึ้นหากปัญญาประดิษฐ์ฉลาดกว่ามนุษย์” โดยในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยี AGI มาใช้ในการพัฒนาการทำงาน แต่มีแนวโน้มว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาก้าวหน้าได้มากขึ้นและมีโอกาสที่วันหนึ่งอาจจะก้าวข้ามมนุษย์ไปบทความในฉบับนี้นำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ รวมถึงแนวโน้มที่น่าจะเป็นในอนาคต

กลับมาพบกันอีกครั้งในกฤษฎีกาสารปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๘ นี้

บรรณาธิการ

ความเห็นทางกฎหมาย

- ๒ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา การคำนวณบำเหน็จตอบแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระและยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน
 - ๔ การมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบการพลังงานของกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐
 - ๖ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ผลของการกระทำและการเรียกคืนค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง
 - ๘ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอหารือในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕
 - ๙ ความเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมป่าไม้ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒
 - ๑๑ สกูปพิเศษ การทำงานในฐานะนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ
 - ๑๔ บทความเทคโนโลยีสารสนเทศ AGI (Artificial General Intelligence) จะมาเมื่อไหร่ และจะเกิดอะไรขึ้นหากปัญญาประดิษฐ์ฉลาดกว่ามนุษย์
 - ๑๖ เรื่องน่ารู้ การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับบทจำกัดสิทธิการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล
 - ๒๐ บทความกฎหมายต่างประเทศ รัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส
- ประโยชน์จากร่างกฎหมาย
- ปกหลัง ร่างพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายพนพล เกร็ดฤกษ์

นางณัฐนันท์ อัสวเลิศศักดิ์

นางสาวนุชนาถ เกษมพิบูลย์ไชย

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรณาธิการ

นางสาวปราณี ติรสุมบุรณ์สิริ

กองบรรณาธิการ

นางสุริศา ไขว้พันธ์

นายจินตพันธ์ ทั้งสุบุตร

นางชนนันท์ ศรีทองสุข ศรีพันธ์

นางสมาพร นิลประพันธ์

นางกาญจนาภรณ์ เลิศลอย

นายศุภวัฒน์ สิงห์สุขษ์

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ

นายพนพล เปลิณเสวี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางเกสินี แสงสุวรรณ

นางกมลทิพย์ ดันชรากรณ์

นายอชิรวชิษฐ์ พุทธิพิราภส

นางสาวศิริรัตน์ เมืองรี

จัดทำโดย

ส่วนช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๙๖, ๑๓๐๔

โทรสาร ๐๒ ๒๒๖ ๖๒๐๑

ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

การคำนวณบำเหน็จตอบแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
และกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระและยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน

● กองกฎหมายไทย

ประเด็น การคำนวณบำเหน็จตอบแทนให้แก่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ถูกต้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ควรเป็นแนวทางใดใน ๒ แนวทาง ดังต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ กรณีกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระซึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใหม่แทนนั้น เป็นไปตามหลักการบริหารราชการแผ่นดินหรือการจัดทำบริการสาธารณะที่ต้องมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก และในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนั้น กรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแต่ไม่รวมถึงบำเหน็จตอบแทนซึ่งตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ กำหนดเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุครบวาระ ดังนั้น การคำนวณบำเหน็จตอบแทนจึงต้องคำนวณตามวาระที่ดำรงตำแหน่งเจ็ดปี โดยไม่รวมจำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

แนวทางที่ ๒ การคำนวณบำเหน็จตอบแทนจะต้องพิจารณาจากจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามความเป็นจริง เพราะเหตุที่มาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ กำหนดให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใหม่แทน จึงถือว่าดำรงตำแหน่งอยู่ตามจริง ดังนั้น ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนจึงต้องนับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนั้นรวมคำนวณด้วย โดยเฉพาะของปีให้นับเป็นหนึ่งปี ตามนัยมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ

ความเห็น มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้กรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง อันได้แก่ (๑) ครบวาระ (๒) ตาย (๓) ลาออก และ (๔) มีอายุครบ

เจ็ดสิบปี หากพิจารณาเจตนารมณ์ของการจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ย่อมเห็นได้ว่า มุ่งหมายที่จะจ่ายให้แก่ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องจนมีเหตุให้พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยมาตรา ๓๙ วรรคสอง กำหนดวิธีการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น โดยให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๘ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งเศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สำหรับกรณีตามข้อหาข้อนี้ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ กำหนดให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวน ๗ คน ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐ และต่อมา มีกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๒ คน พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากถึงแก่อนิจกรรมและเนื่องจากมีอายุครบเจ็ดสิบปี ดังนั้น ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๕ คน ที่เหลืออยู่จึงดำรงตำแหน่งครบวาระและควรต้องพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๗ แต่โดยที่มาตรา ๒๑ วรรคสอง กำหนดให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน ซึ่งในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปดังกล่าว ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ

เช่นเดิมทุกประการ รวมถึงมีสิทธิในการได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๘๔๑/๒๕๕๙ ดังนั้น การที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนั้น จึงต้องถือเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ บัญญัติให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในตำแหน่งประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อรองรับให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีความต่อเนื่องและไม่สะดุดหยุดลงเพราะเหตุที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดินครบวาระการดำรงตำแหน่ง ด้วยเหตุนี้ การคำนวณบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ จึงต้องนับรวมระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปดังกล่าวเป็นจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งให้ตรงตามความเป็นจริงด้วย โดยคำนวณจนถึงวันสุดท้ายของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว กล่าวคือ วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดใหม่ อันเป็นเหตุแห่งการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

(เรื่องเสร็จที่ ๒๓๙/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การคำนวณบำเหน็จตอบแทนในกรณีที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งตามวาระและยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑))

การมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของกรรมการสรรหา ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่หนึ่ง การพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กรรมการสรรหา) ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ วรรคเก้า แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ เท่านั้น หรือไม่

ความเห็น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงานไว้สองส่วน ส่วนแรก เป็นกรณีตามมาตรา ๑๔ วรรคเก้า ที่บัญญัติให้กรรมการสรรหา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ ซึ่งเป็นการกำหนดให้กรรมการสรรหา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในลักษณะเดียวกับกรรมการกำกับกิจการพลังงาน และส่วนที่สอง กรณีตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม ความตอนท้าย ที่กำหนดให้กรรมการสรรหา ต้องไม่เป็นผู้มีอคติความเป็นส่วนตัวกับผู้ประกอบกิจการพลังงาน ในช่วงเวลาสองปีที่ผ่านมา ดังนั้น การพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหา จึงต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๔ วรรคสามและวรรคเก้า ประกอบกับมาตรา ๑๓

ประเด็นที่สอง มาตรา ๑๔ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “กรรมการสรรหาจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในช่วงสองปีที่ผ่านมาให้สาธารณชนทราบและต้องไม่เป็นผู้มีอคติความเป็นส่วนตัวกับผู้ประกอบกิจการพลังงานในช่วงเวลาดังกล่าว” นั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียของกรรมการสรรหาว่า

กรณีที่ ๑ ในช่วงสองปีที่ผ่านมา กรรมการสรรหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เคยถือหุ้นหรือถือหุ้น เคยดำรงตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทพลังงาน

กรณีที่ ๒ ในช่วงสองปีที่ผ่านมา กรรมการสรรหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เคยดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารในบริษัทพลังงาน แต่เป็นกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกโดยผ่านขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

สิ่งแวดล้อมโครงการโรงไฟฟ้าและแต่งตั้งโดยภาครัฐ เพื่อทำหน้าที่ติดตามและตรวจสอบการดำเนินการของโรงไฟฟ้าหรือดำรงตำแหน่งเป็นผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมซึ่งได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรับเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้า

การมีส่วนร่วมได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของกรมการสรรหา ตามกรณีที่ ๑ และ ๒ ถือเป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น การที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน มาตรา ๑๔ วรรคสาม บัญญัติให้กรมการสรรหาจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในช่วงสองปีที่ผ่านมาให้สาธารณชนทราบ นั้น เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ของกรมการสรรหาในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว แต่ไม่ได้เป็นบทบัญญัติห้ามการมีส่วนร่วมได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงาน จึงมิได้เป็นลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งกรมการสรรหา ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๒๑/๒๕๔๔ ดังนั้น หากปรากฏข้อเท็จจริง จากการเปิดเผยข้อมูลของกรมการสรรหา ตามกรณีที่ ๑ และกรณีที่ ๒ หรือมีกรณีอื่นใดซึ่งปรากฏในเวลาต่อมาอันอาจเป็นเหตุให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้

ไม่เป็นกลาง จึงย่อมเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานผู้เสนอชื่อคณะกรรมการสรรหา และคณะรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาที่จะพิจารณาดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้ตามที่เห็นสมควร

อนึ่ง การที่มาตรา ๑๔ วรรคสาม ข้างต้น บัญญัติให้กรมการสรรหา ต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงาน มีความมุ่งหมายที่จะให้เกิดความโปร่งใสและสาธารณชนสามารถตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรมการสรรหา ซึ่งมีลักษณะดังกล่าวนี้ ก็ต้องพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักความเป็นกลาง และไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกันในเรื่องที่พิจารณา โดยหากมีเหตุต้องห้ามหรือมีเหตุอื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง กรมการสรรหา ผู้นั้นจะทำการพิจารณาในเรื่องนั้นไม่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(เรื่องเสร็จที่ ๓๑๕/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมีส่วนร่วมได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของกรมการสรรหา ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ผลของการกระทำและการเรียกคืนคำตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใด
ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
มีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง

● กองกฎหมายปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นตอบข้อหารือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในประเด็นเกี่ยวกับผลของการกระทำและการเรียกคืนคำตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง

ข้อเท็จจริงตามข้อหารือมีอยู่ว่า สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แจ้งชื่อ นาย ส. ให้เป็นตัวแทนของสภาดังกล่าว เพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ ททท. และนาย ส. ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ททท. ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ นาย ส. ยังได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ ททท. เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ตลอดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งจนกระทั่งสภาดังกล่าวได้มีการแจ้งชื่อผู้แทนคนใหม่ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป นาย ส. ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการโดยเข้าร่วมการประชุมและเดินทางไปปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งทั้งสองดังกล่าว

ต่อมา เมื่อต้นปี ๒๕๖๖ มีการตรวจสอบพบว่า นาย ส. มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕๖๕ ซึ่งมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดว่า กรรมการของรัฐวิสาหกิจนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว จะต้องมิอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ด้วย ทำให้นาย ส. มีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ททท. ตั้งแต่วันที่มิอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในต้นปี ๒๕๖๕

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงขอหารือในสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่นาย ส. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในคณะกรรมการ ททท. มีอายุเกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ทำให้มีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ททท. รวมถึงขาดคุณสมบัติและพ้นจากตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ ททท. ด้วยนั้น การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของนาย ส. ที่ได้กระทำไปในอำนาจหน้าที่ระหว่างดำรงตำแหน่งกรรมการ ททท. หรือกรรมการตรวจสอบ ททท. หรือไม่

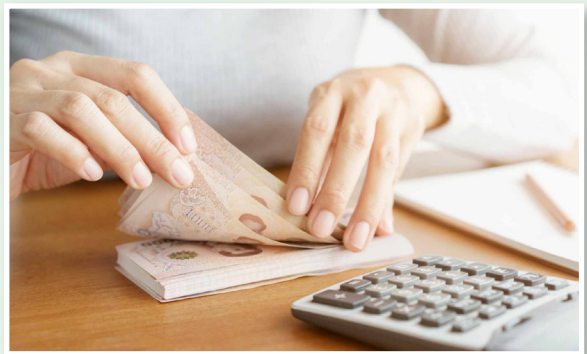
ประเด็นที่สอง กรณีที่นาย ส. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ททท. และกรรมการตรวจสอบ ททท. ตั้งแต่วันที่ ๒๕๖๕ แต่ยังไม่

คงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการทั้งสองคณะดังกล่าว เดินทางไปปฏิบัติงานชั่วคราวในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเข้ารับการอบรมหลักสูตร (ในประเทศ) ทำให้ได้รับค่าตอบแทนและประโยชน์อื่นใดจาก ททท. นั้น ททท. จะต้องเรียกให้นาย ส. คืนเงิน ททรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้รับไปในช่วงเวลาดังกล่าวหรือไม่ รวมทั้งนาย ส. มีสิทธิที่จะได้รับโบนัสกรรมการ ททท. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การที่นาย ส. มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ทำให้มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นกรรมการ ททท. ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๕ อันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และนาย ส. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ ททท. ซึ่งข้อ ๘ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดคุณสมบัติของประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบไว้ด้วยว่าต้องเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจในรัฐวิสาหกิจแห่งนั้น เมื่อนาย ส. มีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ททท. แล้ว ย่อมทำให้นาย ส. ขาดคุณสมบัติและพ้นจากตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ ททท. ด้วย ซึ่งมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติรองรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ที่กรณีปรากฏภายหลังว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งการพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๑๙ นี้เป็นหลักกฎหมายทั่วไป จึงมิได้ใช้บังคับแก่การกระทำของฝ่ายปกครองในเรื่องการออกคำสั่งทางปกครองเท่านั้น แต่รวมถึงการกระทำของฝ่ายปกครองกรณีอื่น ๆ และการออกกฎด้วย ดังนั้น การที่นาย ส. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ททท. และกรรมการตรวจสอบ ททท. ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่นาย ส. ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการดังกล่าว

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของนาย ส. ในฐานะกรรมการทั้งสองคณะ

มีผลสมบูรณ์อยู่ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า นาย ส. รู้ว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามและต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ยังฝืนปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป จึงถือว่าเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของนาย ส. ที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนและประโยชน์อื่นใดจาก ททท. เป็นค่าตอบแทนจากการทำงานของตน และในขณะเดียวกัน ททท. ก็ได้รับผลแห่งการทำงานที่นาย ส. ได้กระทำในระหว่างปฏิบัติหน้าที่เป็นการตอบแทนด้วยแล้ว ททท. ย่อมไม่อาจเรียกคืนเงินค่าตอบแทนและประโยชน์อื่นใด ที่นาย ส. ได้รับจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้ ส่วน “โบนัส” เป็นเงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ประธานกรรมการและกรรมการ ททท. ตามผลการดำเนินงานเพื่อเป็นรางวัลหรือแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น เมื่อนาย ส. เข้าร่วมการประชุมในฐานะกรรมการ ททท. รวมถึงปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ก็ย่อมมีสิทธิได้รับโบนัสตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๑๑๙๕/๒๕๖๖ บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ผลของการกระทำและการเรียกคืนค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง)

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับทางพนัน

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรมขอเสนอความเห็นทางกฎหมาย
ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอหารือในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนัน พ.ศ. ๒๕๖๕

● กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรมขอเสนอความเห็นทางกฎหมายซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอหารือในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนัน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเรื่องความผิดทางพนัน สรุปได้ดังนี้

๑. กรณีผู้กระทำความผิดทางพนันตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ยินยอมแจ้งชื่อและที่อยู่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและออกคำสั่งปรับเป็นพนันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนัน พ.ศ. ๒๕๖๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจหน้าที่หรือมาตรการใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนันฯ หรือใช้กฎหมายใดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้ต่อไป

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนันฯ เป็นเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวถามชื่อหรือที่อยู่ผู้กระทำความผิดทางพนันแล้วไม่ยอมบอกหรือแกล้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ บุคคลดังกล่าวจึงมีความผิดตามมาตรา ๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ จึงสามารถใช้มาตรการในการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลดังกล่าวได้

๒. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนันฯ ที่อาจสูงกว่าระวางโทษปรับเป็นพนันและอาจเป็นการดำเนินการที่ไม่คุ้มค่า กรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติอย่างไรเพื่อเป็นไปตาม

ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนันฯ

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้รู้ว่ามีผู้กระทำความผิดทางพนันหรือไม่และใครเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้ (๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพนันที่เกิดขึ้นไม่ว่าในท้องที่ใดทั่วราชอาณาจักร และ (๒) ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตาม (๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนก็ได้ และข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ตามท้องที่ต่าง ๆ หรือเอกชนให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามความจำเป็น ดังนั้น การแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนให้ดำเนินการแทนได้ตามความจำเป็น รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจอาศัยวิธีการสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ หรือการตรวจสอบจากพยานแวดล้อม หรือบุคคลข้างเคียงเท่าที่สามารถดำเนินการได้

(เรื่องเสร็จที่ ๑๔๔๐/๒๕๖๖) วันที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพนัน เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพนัน พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)

ความเห็นของคณะกรรมการ พัฒนากฎหมาย

การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมป่าไม้
ตามมาตรา ๒๒ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

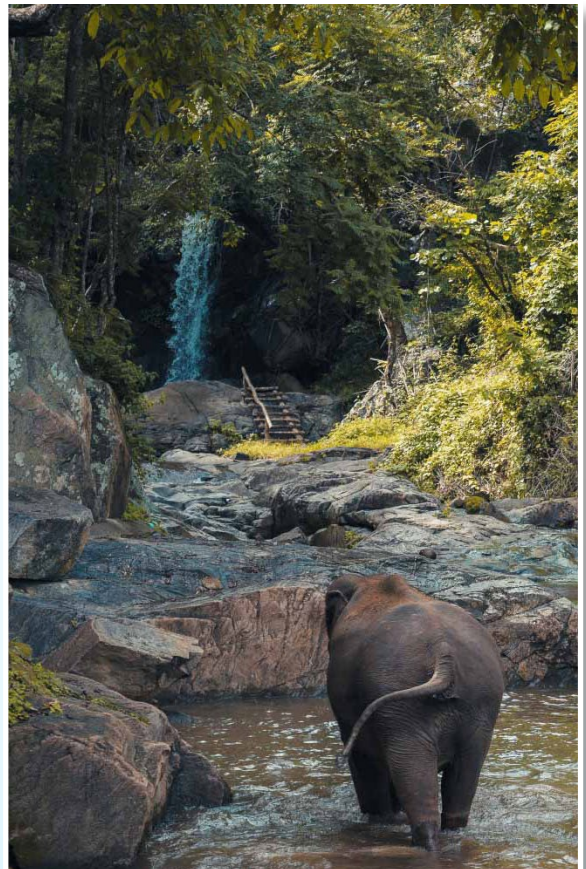
● กองพัฒนากฎหมาย

การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมป่าไม้ มาตรา ๒๒ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็น ตามที่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้การจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่อื่นของรัฐ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา นั้น พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเข้าข่ายต้องออกกฎตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

ความเห็น การที่ประชาชนจะจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่อื่นของรัฐได้ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชนฯ โดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้จัดตั้งป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชน กรรมการจัดการป่าชุมชน และเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้งป่าชุมชน การจัดการป่าชุมชน การควบคุมดูแลป่าชุมชน การเบิกถอน

ป่าชุมชน และการอื่นที่จำเป็น ดังนั้น พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจึงเข้าข่ายต้องออกกฎตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ

(เรื่องเสร็จที่ ๓๖๙/๒๕๖๗) บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมป่าไม้ มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒)

การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็น กฎตามบทนิยามคำว่า “ผลิตภัณฑ์
จากซากสัตว์ป่า” ในมาตรา ๔ มาตรา ๒๓ วรรคสาม และ
มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ เข้าลักษณะที่ต้องออกกฎตามมาตรา
๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

ความเห็น (๑) บทนิยามคำว่า “ผลิตภัณฑ์
จากซากสัตว์ป่า” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศ
กำหนดอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่าหรือ
ซากของสัตว์ป่า ที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสาร
กำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมาย ฉลาก หรืออื่น ๆ ว่าเป็น
ของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ให้เป็น “ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า”
ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่จะพิจารณาออกประกาศกำหนดอนุพันธ์
หรือสิ่งอื่นใดให้ถือเป็นผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าเพิ่มเติม
นอกเหนือจากสิ่งที่เป็นผลิตภัณฑ์จากสิ่งที่ย้ายบทนิยาม
คำว่า “ซากสัตว์ป่า” โดยตรงอยู่แล้ว กรณีจึงไม่เข้าข่าย
มาตรา ๒๒ วรรคสอง

(๒) มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า กำหนดให้การนำเข้าหรือส่งออก
ซึ่งผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครอง
ที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุม ต้องได้รับใบอนุญาต
จากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
และมาตรา ๒๓ วรรคสาม กำหนดให้ความในวรรคหนึ่ง
ไม่ใช่บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าและ
ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ปาดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัว
ตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด
ประกาศดังกล่าวจึงเป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน
เพราะหากหน่วยงานไม่ออกประกาศประชาชนจะไม่สามารถ
นำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซาก

สัตว์ป่าได้เลย ดังนั้น ประกาศดังกล่าวจึงเข้าข่ายมาตรา ๒๒
วรรคสอง หากหน่วยงานไม่ออกประกาศนั้นภายในระยะ
เวลาที่กฎหมายกำหนด บทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ประชาชน
ในการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์
จากซากสัตว์ป่าเพื่อการใช้สอยส่วนตัวย่อมมีผลบังคับ
ได้โดยไม่ต้องมีประกาศตามมาตรา ๒๓ วรรคสาม อันจะ
ส่งผลให้ประชาชนสามารถนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่า
หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เพื่อการใช้สอยส่วนตัวได้
โดยไม่ต้องขออนุญาต และไม่จำกัดชนิด ประเภท หรือจำนวน
ของซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า

(๓) บทนิยามคำว่า “สัตว์ป่าอันตราย” ในมาตรา ๔
หมายความว่า สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ
ต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า
พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหาย
อย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช
ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่าฯ และมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐมนตรี
มีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ป่า ชนิด ประเภท หรือ
จำนวนใด เป็นสัตว์ป่าอันตราย อันจะส่งผลให้ผู้ที่มิสัตว์ป่า
หรือซากสัตว์ป่าในชนิด ประเภท และจำนวนดังกล่าวไว้ใน
ครอบครอง จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติ
ตามมาตรการควบคุมตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ดังนั้น
จึงเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่จะพิจารณาออกประกาศตามมาตรา
๓๒ วรรคหนึ่งเมื่อหน่วยงานพบว่ามิสัตว์ป่าอันตราย กรณี
จึงไม่เข้าข่ายมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย

(เรื่องเสร็จที่ ๒๕๓/๒๕๖๗) บันทึกคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การออกกฎหรือดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามมาตรา
๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒)

การทำงานในฐานะนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ*

● เตชินีกันต์ อัครโชติเดชางษ์**

หากพูดถึงอาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ หลายคนอาจนึกถึงนักการเมือง สมาชิกสภาหรือผู้พิพากษาตุลาการ แต่มีอีกหนึ่งบทบาทสำคัญที่มักถูกมองข้าม นั่นคือ “นักกฎหมายกฤษฎีกา” แม้จะไม่ใช่ตำแหน่งที่ได้รับแสงสปอตไลต์มากมายนัก แต่กลุ่มบุคคลเหล่านี้คือผู้อยู่เบื้องหลังการตรวจตราร่างกฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ที่ทำให้การบริหารประเทศสามารถเดินหน้าไปได้ อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ดังนั้น นักกฎหมายกฤษฎีกาจึงไม่ได้ทำหน้าที่แค่แก้ไขคำถูกคำผิดในร่างกฎหมาย แต่เป็นผู้ที่มีส่วนในการกำหนดอนาคตของประเทศแบบที่คนทั่วไปอาจไม่ทันสังเกตเห็น กฎหมายทุกมาตราที่ถูกประกาศใช้ล้วนต้องผ่านกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นอย่างเข้มข้นในทุกมิติ เพื่อให้มั่นใจว่ากฎหมายที่จะออกมานั้นอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และไม่ก่อให้เกิดภาระแก่พี่น้องประชาชนเกินสมควร ตามคติที่องค์กรของเรายึดมั่นมาตลอดว่า “Better Regulation for Better Life” ห่างจากประเทศไทยออกไปยังทวีปยุโรปหลายพันไมล์ ยังมีเพื่อนร่วมอาชีพที่ทำงานอย่างขะมักเขม้นเช่นกัน นั่นคือ “นักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐของฝรั่งเศส” (Conseil d’Etat) ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลและศาลปกครองสูงสุดของประเทศ

ภายใต้ระบบที่ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ความเป็นอิสระ และการกลั่นกรองกฎหมายอย่างรอบคอบ แม้สภาพแวดล้อมทางการเมือง ระบบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมของทั้งสองประเทศจะแตกต่างกัน แต่จุดร่วมที่สำคัญของนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐและนักกฎหมายกฤษฎีกาทั้งในไทยและฝรั่งเศส คือ การตรวจร่างกฎหมายก่อนเข้าสู่รัฐสภาและให้ความเห็นทางกฎหมายแก่รัฐบาล ซึ่งจากการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในฐานะนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐของฝรั่งเศสกับไทย สามารถสรุปความแตกต่างได้ดังนี้

* บทความนี้เป็นารสรุป Town Hall ครั้งที่ ๒ ในหัวข้อ “การทำงานในฐานะนักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ (Conseiller d’Etat) ประจำ Conseil d’Etat ของฝรั่งเศส” บรรยายโดยคุณ Jean-Yves Ollier เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

** นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ ฝ่ายวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย กองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘)

หัวข้อ	ที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐ (Conseil d'État)	คณะกรรมการกฤษฎีกา
บทบาทหลัก	ทำหน้าที่เป็นทั้งที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลและศาลปกครองสูงสุด	ทำหน้าที่เฉพาะในการร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย ไม่มีการพิจารณาคดี
หน้าที่และอำนาจ	ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อร่างกฎหมาย พระราชกฤษฎีกา และคำสั่งของรัฐบาลใน ๕ ด้าน ได้แก่ Home Affairs, Public Works, Finance, Social และ Administration รวมถึงศึกษาวิจัยด้านกฎหมายและนโยบายสาธารณะ และวินิจฉัยคดีปกครอง	ร่างกฎหมายและระเบียบให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานรัฐ และเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกฎหมาย โดยครอบคลุมกฎหมายทุกด้าน
การวินิจฉัยคดี	เป็นศาลปกครองสูงสุด รับเรื่องร้องเรียนคดีปกครอง	มีคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นทางกฎหมาย แต่ไม่ได้มีอำนาจตัดสินคดี
วาระการดำรงตำแหน่ง	ที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐมีความเป็นอิสระ ได้รับการแต่งตั้งตลอดชีพ หรือมีระบบการหมุนเวียนจากหน่วยงานรัฐและเอกชน และมาจากหลายหลายอาชีพ	กรรมการกฤษฎีกาส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานภาครัฐ มีการแต่งตั้งตามวาระคราวละสามปี

ในขั้นตอนการตรากฎหมายของฝรั่งเศส มีการกำหนดให้ต้องผ่านหลายขั้นตอนโดยเริ่มจากรัฐบาลหรือสมาชิกรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) เสนอร่างกฎหมาย จากนั้นร่างดังกล่าวจะถูกส่งไปให้ Conseil d'État ตรวจสอบและให้ความเห็นทางกฎหมายเพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้รัดกุมและเป็นไปตามหลักกฎหมาย เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ร่างกฎหมายจะเข้าสู่รัฐสภาให้สมาชิกรัฐสภาได้อภิปราย แก้ไขร่างกฎหมาย และลงมติ ซึ่งตรงจุดนี้ Conseil d'État ไม่ต้องเข้าไปชี้แจงร่างกฎหมายที่ตรวจหลังจากผ่านหน่วยงานไปแล้ว ต่างจากไทยที่นักกฎหมายกฤษฎีกาต้องไปชี้แจงร่างกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ เมื่อผ่านการเห็นชอบจากรัฐสภาฝรั่งเศสแล้ว ก็ต้องส่งร่างต่อไปให้สภารัฐธรรมนูญ (Constitutional Council) เพื่อตรวจสอบว่ากฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยขั้นตอนสุดท้าย ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะลงนามรับรองและประกาศใช้ในรัฐกิจจานุเบกษากฎหมาย เพื่อให้มีผลบังคับใช้ ถือเป็นกระบวนการที่ช่วยให้กฎหมายของฝรั่งเศสผ่านการกลั่นกรองหลายชั้นผ่านตะแกรงหลายน้ำก่อนนำไปใช้จริง สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ

สภารัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสทำหน้าที่เป็นลาสต์บอส ก่อนที่กฎหมายจะมีผลบังคับใช้ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกรัฐสภาอย่างน้อยหกสิบคน สามารถยื่นคำร้องให้ตรวจสอบได้ทันที หากพบว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญกฎหมายฉบับนั้นจะถูกแก้ไขหรือระงับก่อนประกาศใช้ในทางกลับกัน ระบบของไทยให้ศาลรัฐธรรมนูญจะเข้ามาตรวจสอบกฎหมายหลังจากที่มีผลบังคับใช้แล้ว โดยต้องมีผู้ร้องเรียนว่ากฎหมายฉบับนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งหมายความว่ากฎหมายที่อาจมีปัญหาสามารถถูกบังคับใช้ได้ในช่วงเวลาหนึ่งก่อนจะถูกศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าถูกต้องหรือไม่ หลักการดังกล่าวสะท้อนแนวคิดที่แตกต่างกันของสองประเทศในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากกฎหมาย โดยฝรั่งเศสเลือกที่จะตัดไฟตั้งแต่ต้นลม แต่ของไทยจะพิจารณาก็ต่อเมื่อมีการประกาศใช้บังคับแล้วและภายหลัง มีปัญหาเกิดขึ้นจึงพิจารณาแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดสภาวะดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยควรนำกระบวนการเสนอสภารัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้บังคับกฎหมายมาพิจารณา ต่อยอดว่าเหมาะสมกับบริบทของบ้านเราหรือไม่

ซึ่งเมื่อพิจารณาด้านความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจเพิ่มกลไกให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถตรวจสอบร่างกฎหมายก่อนประกาศใช้ในบางกรณี เช่น กฎหมายที่อาจกระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างร้ายแรง อาจเหมาะสมกว่าการกำหนดให้ร่างกฎหมายทุกฉบับต้องผ่านการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากจะทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ทันการแก้ปัญหาก็ต้องเร่งแก้ไข

โดยกฎหมาย นอกจากนี้ Conseil d'État ของฝรั่งเศสยังมีบทบาทสำคัญในช่วงรัฐบาลรักษาการด้วย โดยทำหน้าที่ให้แนวทางว่ารัฐบาลสามารถดำเนินการอะไรได้บ้าง เช่น การกำหนดให้รัฐบาลรักษาการทำงานเฉพาะในเรื่องเร่งด่วนหรืองานประจำที่จำเป็นต้องเดินหน้าเท่านั้น ส่วนเรื่องสำคัญ เช่น การออกกฎหมายหรือนโยบายใหม่ ต้องรอรัฐบาลชุดใหม่มาเป็นผู้ดำเนินการ

กล่าวโดยสรุป ไม่ว่าที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม นักที่ปรึกษากฎหมายแห่งรัฐหรือนักกฎหมายกฤษฎีกาล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของประเทศ แม้กฎหมายจะถูกเขียนขึ้นในห้องประชุมที่เงียบสงบริมแม่น้ำเจ้าพระยาหรือริมฝั่งแม่น้ำแซน แต่ผลของมันก็ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนอย่างกว้างขวางมากกว่าที่เราคิด เพราะในโลกยุคโลกาภิวัตน์กฎหมายของประเทศหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออีกประเทศหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือสิทธิมนุษยชน นักกฎหมายกฤษฎีกาจึงไม่ใช่เพียงผู้เขียนกฎหมายจากบนหอคอยงาช้าง แต่ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เข้าใจบริบทสากล และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักกฎหมายจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง จะทำให้มองเห็นมิติใหม่ ๆ ในการจัดทำกฎหมาย ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดความรู้ในการพัฒนากรอบความคิด วิธีการทำงาน และการจัดทำร่างกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

AGI (Artificial General Intelligence) จะมาเมื่อไหร่ และจะเกิดอะไรขึ้น หากปัญญาประดิษฐ์ฉลาดกว่ามนุษย์

● ส่วนสารสนเทศ

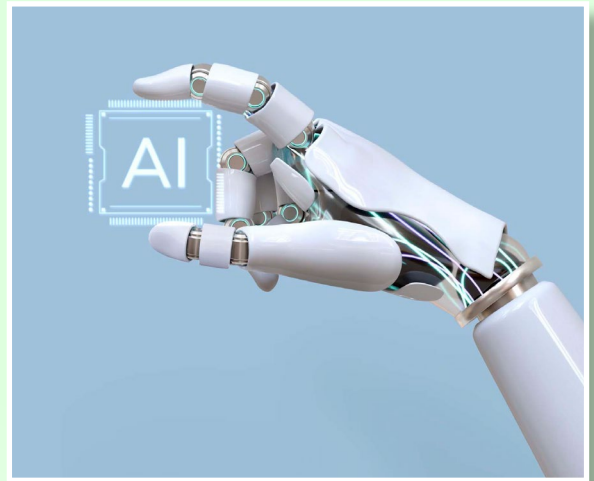
AGI ปัญญาประดิษฐ์ที่ฉลาดกว่ามนุษย์ อาจจะเกิดขึ้นเร็ว ๆ นี้ การคาดการณ์เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นของความพิเศษเฉพาะตัวของ AGI นั้นแตกต่างกันอย่างมาก แต่โดยทั่วไปแล้วนักวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มองว่าไม่น่าจะเกิดขึ้นก่อนปี ค.ศ. 2040แน่นอน อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์จากการคาดการณ์ก่อนหน้านี้การเพิ่มขึ้นของ AGI หรือปัญญาประดิษฐ์ทั่วไป AGI คือ ปัญญาประดิษฐ์ที่อาจเข้ามาแทนที่มนุษย์กล่าวคือ AGI เป็น AI ที่มีความสามารถในการคิดทำความเข้าใจเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาได้เอง ได้มีการคาดการณ์ว่าหากพัฒนา AGI ให้สมบูรณ์มันจะมีความสามารถที่หลากหลายมาก เช่น การมีประสาทสัมผัส การรับรู้ ทักษะในการเคลื่อนไหว มีความเข้าใจภาษาและสามารถประมวลผลออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ หรือแม้แต่มีความสามารถในการนำทางความสามารถในการแก้ปัญหา รวมไปถึงการมีอารมณ์ ทักษะการเข้าสังคม และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าใกล้เคียงหรืออาจเรียกได้ว่าเทียบเท่ากับมนุษย์ได้เลย

ตามการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลายคนที่ได้มีการวิเคราะห์ถึงการเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ที่มีความฉลาดเหนือมนุษย์ซึ่งสามารถทำงานได้ดีในทุก ๆ ด้านจะเกิดขึ้นหรือไม่ และจะเกิดขึ้นเมื่อใด

โดย Cem Dilmegani นักวิเคราะห์หลักของ AIMultiple ได้รวบรวมการคาดการณ์ประมาณ ๘,๖๐๐ รายการจากผู้เชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์และผู้ประกอบการเกี่ยวกับ AI ในระหว่างปี ค.ศ. 2009 ถึงปี ค.ศ. 2023 เพื่อทำความเข้าใจว่าผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งการวิเคราะห์ประกอบไปด้วย แบบสำรวจ ๑๐ ฉบับ ที่สอบถามนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญในด้านปัญญาประดิษฐ์ทั้งหมด ๕,๒๘๘ คน ซึ่งจากการคำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูล พบว่ามีโอกาส ๕๐% ที่เราจะบรรลุเป้าหมายในการสร้างปัญญาประดิษฐ์ที่มีความรู้สึกนึกคิดในระดับมนุษย์ ซึ่งจะเกิดขึ้นกับเครื่องจักรในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งระหว่างปี ค.ศ. 2040 ไปจนถึงปี ค.ศ. 2061 จากการสำรวจล่าสุดคาดว่าปรากฏการณ์ใหม่ทางเทคโนโลยีจะมาถึงเร็วกว่านี้มาก ตัวอย่างเช่น การศึกษาล่าสุดครั้งหนึ่งซึ่งดำเนินการในปี ค.ศ. 2023 ได้สอบถามนักวิทยาศาสตร์ จำนวน ๒,๗๗๘ คน ซึ่งได้มีการให้ความเห็นเห็นว่า AGI จะรู้ผลภายในปี ค.ศ. 2060 เป็นอย่างช้า

นักวิทยาศาสตร์บางคนในสาขานี้ เช่น Dario Amodei นักวิจัยและผู้ประกอบการด้านปัญญาประดิษฐ์ชาวอิตาลี-อเมริกัน ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งและซีโอโอของ Anthropic ซึ่งเป็นบริษัทที่อยู่เบื้องหลังซีรีส์ โมเดลภาษาขนาดใหญ่ที่ชื่อว่า Claude AI ก่อนหน้านี้อาเคยดำรง

ตำแหน่งรองประธานฝ่ายวิจัยที่ OpenAI เขาเชื่อว่าสิ่งนี้อาจเกิดขึ้นได้เร็วที่สุดในปี ค.ศ. 2026 การเพิ่มขึ้นของ AGI นั้นถูกขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของ Large language model (LLM) หรือที่เรียกว่าโมเดลพื้นฐาน การประมวลผล Generative AI โดยการทำงานของ LLM จะเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบเชิงลึก (Deep learning) โดยผ่านการถูกเทรนหรือสอนโดยใช้ข้อมูลจำนวนมากมหาศาล ถ้าจะให้มองเห็นภาพ ของ LLM คือเทคโนโลยี Chatbot เช่น ChatGPT ใช้ในการสร้างรูปภาพพัฒนาโดย Open AI โดยใช้การเรียนรู้เชิงลึกเพื่อสร้างภาพดิจิทัลจากการใช้ภาษาธรรมชาติหรือที่เรียกว่า Prompt ก่อนที่เทคโนโลยีเหล่านี้จะก้าวหน้านักวิทยาศาสตร์บางคนได้ทำนายไว้ในปี ค.ศ. 2019 ว่า AGI จะเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2060 หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นเลย Yann LeCun นักวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ชื่อดังจาก Meta เคยให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอนาคตของ AGI เอาไว้ว่า แม้ AGI จะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่จะไม่เกิดขึ้นในเร็ว ๆ นี้ และโมเดลขนาดใหญ่ (LLM) ที่ใช้กันทุกวันนี้ก็ไม่ใช้โมเดลเดียวที่จะเข้าสู่จุด AGI ซึ่งหมายความว่าหนทางสู่ AGI ยังต้องพึ่งเทคโนโลยีอีกหลายอย่าง ไม่ใช่เฉพาะแค่ AI ที่เห็นใน ChatGPT อย่างทุกวันนี้ “สิ่งมีชีวิตอัจฉริยะมีลักษณะเฉพาะที่ระบบปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบันยังไม่มี เช่น ความเข้าใจโลกกายภาพ การวางแผนลำดับขั้นตอนเพื่อไปสู่เป้าหมาย และการใช้เหตุผลในระยะเวลานาน ทารกเรียนรู้วิธีการทำงานของโลกภายในไม่กี่เดือนแรกของการใช้ชีวิตแต่นักวิจัยยังไม่รู้วิธีการสร้างปัญญาประดิษฐ์ที่ทำแบบนี้ได้” LeCun อธิบายต่อไปว่า ต่อให้นักวิจัยสามารถสร้างเทคนิคเพื่อ AI เรียนรู้ “โมเดลโลก” ผ่านการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ควบคู่ไปกับการวางแผนรวมถึงระบบความจำระยะสั้น แม้จะสร้าง AI ที่ฉลาดได้แต่ก็ “ฉลาดระดับแมวเท่านั้น” กว่าที่เราจะมี AI ฉลาดทัดเทียมมนุษย์ ต้องผ่านการสร้าง AI ระดับง่าย ๆ แบบนี้ให้ได้ก่อน ซึ่งตอนนี้ยังห่างไกลจากจุดนั้นมาก

จะเกิดอะไรขึ้นหลัง AI เก่งเกินมนุษย์ อีกหนึ่งคำทำนายของ Kurzweil ในปี ค.ศ. 2045 โลกจะไปถึงจุดที่เรียกว่า “Singularity” ที่ AI จะทรงพลังมากจนกลายเป็นปัญญาเหนือมนุษย์ และอาจไปถึงจุดที่ AI อยู่นอกการควบคุม Leopold Aschenbrenner อดีตนักพัฒนาเทคโนโลยี AI ของ OpenAI มีมุมมองคล้ายกันโดยมองว่าหลังจาก AGI เกิดขึ้น โลกจะไปสู่จุดที่เรียกว่า “การระเบิดของปัญญา” (Intelligence Explosion) โดยเป็นจุดที่ AI หลายร้อยล้านตัวเข้ามาช่วยขับเคลื่อนงานวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ราวกับว่ามีความสามารถเทียบเท่านักวิจัยมนุษย์ ๑๐๐ ล้านคน และเร็วกว่ามนุษย์ ๑๐ เท่าคอยทำงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง หรือกล่าวง่าย ๆ คือ “ในไม่ช้า AI จะพัฒนาตัวเองแบบย้อนกลับในระดับที่คนไม่มีทางตามทัน”

การมี AI นี้อาจจะเร่งรัดความเร็วแนวโน้มที่มีอยู่ของความก้าวหน้าของอัลกอริทึมได้อย่างมากมาย ทำให้ความก้าวหน้าในรอบ ๑๐ ปีสามารถเกิดขึ้นได้ภายใน ๑ ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่ Leopold Aschenbrenner นักวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ชาวเยอรมัน-อเมริกัน ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของทีม “Superalignment” ของ OpenAI ได้กล่าวไว้ว่า AGI จะเป็นก้าวสำคัญของโลกที่ทำให้เราเห็นนวัตกรรมที่เราคิดไม่ถึง และไม่อาจจินตนาการได้

อ้างอิง

ผู้จัดทำ : นางสาวศิริรัตน์ เมืองรี นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
: นายวรรณกร อินท่า นักวิชาการคอมพิวเตอร์

การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับบทจำกัดสิทธิ การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

● อภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ*

ภารกิจสำคัญหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คือ การตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายนั้น ประเด็นสำคัญในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย คือ การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงการตรวจกฎหมายที่ต้องไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญกำหนดรองรับสิทธิของบุคคลว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำได้ ซึ่งหลักการนี้มีเขียนรองรับไว้ในมหากฎบัตรแมกนาคาร์ต้า (Magna Carta) ด้วย โดยมีการเขียนประกาศยืนยันการให้ความคุ้มครองของรัฐต่อเสรีชนที่ต้องได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมายซึ่ง

กลายเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยในยุคหลัง ดังจะปรากฏในรัฐธรรมนูญของหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี เป็นต้น

เพื่อให้เห็นภาพของกฎหมายที่ถือว่าเป็นกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จึงขอยกตัวอย่างกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมนี ที่มีเนื้อหาเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่เท่าเทียมกัน ได้แก่ Jim Crow Laws ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในช่วงศตวรรษที่ ๑๙ จนถึงกลางศตวรรษที่ ๒๐ โดยเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในพื้นที่ของมลรัฐทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาตราขึ้นหลังจากมีการประกาศเลิกทาสตาม 13th Amendment ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมาย Jim Crow เป็นการรวบรวมกฎหมายที่จำกัดและแบ่งแยกกิจกรรมระหว่างคนผิวขาวและคนผิวสีออกจากกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การสาธารณสุข การทำงาน สิทธิการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือแม้แต่การใช้ชีวิตประจำวันอย่างการใช้ห้องน้ำ

* ผู้อำนวยการกองหลักนิติบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่จะมีป้ายที่แยกระหว่างคนผิวขาวและคนผิวสีออกจากกัน โดยกฎหมายที่อยู่ในกลุ่มของ Jim Crow Laws ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ถูกยกเลิกโดยคำพิพากษาศาลหรือการตรากฎหมายเพื่อยกเลิก จนกระทั่งมีการ ตรากฎหมาย Civil Rights Act of 1964 และ the Voting Rights Act of 1965 ซึ่งตราขึ้นเพื่อรองรับสิทธิพลเมืองและรองรับสิทธิการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับพลเมืองสหรัฐอเมริกา ซึ่งเคยถูกจำกัดสำหรับคนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มชนพื้นเมืองอินเดียนแดงซึ่งเคยถูกกฎหมาย Indian Citizenship Act of 1887 ที่เคยบัญญัติว่าชนพื้นเมืองอินเดียนแดงไม่ใช่พลเมืองอเมริกันทำให้ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ และกฎหมายว่าด้วยสถานะพลเมืองของประเทศเยอรมนี (Civil Status Law) ซึ่งเดิมในมาตรา ๒๒ (๓) ของกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้การแจ้งเกิดของเด็กที่เกิดใหม่นั้น ผู้แจ้งต้องระบุเพศของเด็กที่เกิดโดยกำหนดให้ระบุเพียงเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนีมีคำวินิจฉัยว่าการที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสถานะพลเมืองมีทางเลือกให้ระบุได้เพียงเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น โดยไม่มีการกำหนดเพศทางเลือก ถือว่าบทบัญญัติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เท่า

เทียมกันทางเพศซึ่งขัดรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนี อันมีผลให้ต่อมา มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวให้การแจ้งเกิดสามารถระบุเพศที่นอกเหนือจากเพศชายหรือเพศหญิงได้

จากตัวอย่างของกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น จะทำให้เราเห็นได้ถึงแนวความคิดและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการตรากฎหมายเหล่านั้น ซึ่งเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในอดีตของแต่ละประเทศ เช่น การล่าอาณานิคมซึ่งอาจจะมีผลต่อแนวความคิดที่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ของประชากรและมีการปฏิบัติต่อบุคคลที่ไม่เท่าเทียมกัน จนกระทั่งต่อมาเกิดแนวความคิดความเท่าเทียมกันระหว่างบุคคล ไม่สามารถแบ่งแยกชนชั้นกันในทางกฎหมายได้ ทำให้มีการตรากฎหมายเพื่อแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่เคยมีการเลือกปฏิบัติเหล่านั้นเสียหรือมีคำพิพากษาให้กฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติสิ้นผลใช้บังคับ เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ในบางกรณีจะมีการตรากฎหมายขึ้นใหม่เพื่อขจัดสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นเคยต้องประสบมาก่อน เช่น การออกกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิให้กับชนพื้นเมืองที่เคยไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับ บทจำกัดสิทธิการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

ประเด็นสำคัญในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คือ **การตรากฎหมายที่ต้องไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล**
ตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ

กำหนดรองรับสิทธิของบุคคล
ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน
ในกฎหมาย

ได้รับความคุ้มครอง
ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

ใช้หลักการเลือกปฏิบัติในเชิงบวก
Positive Discrimination
ครอบคลุมกลุ่มประชากรทุกภาคส่วน

ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล
ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา
เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล
ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม
หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
หรือเหตุอื่นใด

Better Regulation for Better Life

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามุ่งเน้นการพัฒนากฎหมายให้ดี
เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้กฎหมายที่ออกมาใช้บังคับเป็นกฎหมายที่ดี
ทันต่อสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน เกิดประโยชน์ต่อประชาชน
และส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

เช่นเดียวกับพลเมืองทั่วไป หรือกฎหมายที่กำหนดให้บุคคลซึ่งเคยประสบปัญหาในการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐ เช่น คนพิการ เป็นต้น ให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งในการออกกฎหมายเพื่อชดเชยให้กับชนกลุ่มเปราะบางดังกล่าวอาจมีเนื้อหาที่ให้สิทธิพิเศษบางประการกับกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะแตกต่างจากบุคคลทั่วไป จึงอาจดูเหมือนว่าเป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างบุคคลที่ได้รับสิทธิตามกฎหมายกับบุคคลทั่วไป แต่หากพิจารณาจากบริบทเชิงประวัติศาสตร์แล้วจะเห็นว่าบุคคลเหล่านี้ เคยประสบความยากลำบากในการเข้าถึงบริการภาครัฐมาก่อน การตรากฎหมายเพื่อให้บุคคลกลุ่มเปราะบางเหล่านั้นให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปจึงเป็นการทำให้บุคคลกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป การตรากฎหมายในลักษณะนี้แม้ว่าการตรากฎหมายเพื่อให้สิทธิแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพิเศษ แต่ถือว่าการเลือกปฏิบัติในเชิงบวก หรือ Positive Discrimination ซึ่งปัจจุบันถือว่าการเลือกปฏิบัติที่สามารถทำได้ โดยหลักการในเรื่องของ Positive Discrimination ได้ถูกมากำหนดไว้ในวรรคสี่ของมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นหรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ไม่ถือว่าการ

เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อย่างไรก็ตามในการพิจารณาว่ากฎหมายใดเข้าเงื่อนไขนี้หรือไม่นั้น อาจต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องคำนึงถึงข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่บุคคลดังกล่าวเคยถูกจำกัดมาก่อนด้วย นอกจากนี้ การตรากฎหมายที่มีลักษณะเป็น Positive Discrimination ต้องพิจารณาให้รอบด้านด้วยว่าครอบคลุมกลุ่มเปราะบางทุกภาคส่วนแล้วหรือไม่ เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญที่ประสงค์ให้บุคคลทุกคนมีสิทธิเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กฎหมายที่ดีเพื่อทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างทั่วหน้าและเท่าเทียมกัน

รัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้า และการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

● รณณัญฐิ ปราหมณ์ดี*

บทนำ

อินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) คือ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้หรือบริโภคสินค้าของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมักถูกเรียกว่ากลุ่มผู้ติดตาม (Follower) ซึ่งให้ความสนใจติดตามอินฟลูเอนเซอร์ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความมีชื่อเสียง ความรู้ ความสามารถ ตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่น ๆ ระหว่างตัวอินฟลูเอนเซอร์กับกลุ่มผู้ติดตาม โดยอินฟลูเอนเซอร์มักเป็นบุคคลที่มีตัวตนอยู่ในสังคมออนไลน์ สามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และสะดวกต่อการขยายฐานผู้ติดตาม^๑ ทำให้กระแสการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการผ่านช่องทางอินฟลูเอนเซอร์ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากอินฟลูเอนเซอร์สามารถโน้มน้าวให้ผู้ติดตามตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการมากขึ้น โดยอินฟลูเอนเซอร์สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าหรือบริการได้เป็นอย่างดี เพราะมีการสร้างข้อมูลเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับสินค้า

หรือบริการที่ต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้บริโภค (Content) ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ติดตามหรือกลุ่มเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้ สาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงเห็นควรตรากฎหมายเพื่อควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อผู้บริโภคจากการถูกหลอกลวงในการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายหรือการถูกฉ้อโกง โดยสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการตรากฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบอาชีพของอินฟลูเอนเซอร์โดยเฉพาะเจาะจง^๒ บทความนี้จึงขอนำเสนอรัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส (Loi no 2023-451 du 9 juin 2023 visant à encadrer l'influence commerciale et à lutter contre les dérives des influenceurs sur les réseaux sociaux)

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ อินฟลู เอนเซอร์ (Influencer), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘, [https://www.nsm.or.th/nsm/th/node/5593#:~:tet=%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%9F%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%20\(Influencer\)%20%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%20%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B5,%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%A1](https://www.nsm.or.th/nsm/th/node/5593#:~:tet=%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%9F%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%20(Influencer)%20%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%20%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B5,%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%A1)

^๒ “ฝรั่งเศส” ออกกฎหมายใหม่เพื่อควบคุมอินฟลูเอนเซอร์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘

<https://www.thaipost.net/abroad-news/393702/>

สาระสำคัญของรัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส^๓

สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ประกาศใช้รัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ โดยรัฐบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผู้บริโภคจากการถูกหลอกลวง และส่งเสริมความโปร่งใสในการโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลที่ไม่ถูกบิดเบือน ซึ่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๑. ภาค ๑ ลักษณะของกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

หมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กำหนดขอบเขตของผู้ที่จะเป็นอินฟลูเอนเซอร์ในลักษณะกว้าง โดยครอบคลุมทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่หากมีการใช้ชื่อเสียงหรือความนิยมของตนเพื่อสื่อสารกับสาธารณชน

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยมีค่าตอบแทน และเนื้อหาอันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมหรือโฆษณาสินค้า บริการ หรือวัตถุประสงค์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะถือว่าเป็นอินฟลูเอนเซอร์ที่ดำเนินกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๒ บทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการของกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ส่วนที่ ๑ ข้อห้ามเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการบางประเภท

(๑) กำหนดให้การส่งเสริมการขายเครื่องดื่มที่มีการเติมน้ำตาล เกลือ หรือสารให้ความหวานสังเคราะห์ รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป โดยผู้ซึ่งประกอบกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (อินฟลูเอนเซอร์) จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายสาธารณสุข (code de la santé publique) ในกรณีที่ทำโดยบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์จากภาพของเด็กอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

(๒) กำหนดข้อห้ามการควบคุมอิทธิพลทางการค้า ดังต่อไปนี้

๑) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เกี่ยวกับหัตถการ ขั้นตอน เทคนิค หรือวิธีการที่มีวัตถุประสงค์ทางด้านความงามตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายสาธารณสุข

๒) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งผลิตภัณฑ์ หัตถการ ขั้นตอน เทคนิค หรือวิธีการใด ๆ โดยนำเสนอถ้อยคำที่สื่อความหมายได้ว่า “เทียบเท่า (comparables) ดีกว่า (préférables) หรือสามารถทดแทน (substituables)” แก่การรักษาทางการแพทย์หรือแนวทางปฏิบัติที่แพทย์กำหนดได้

๓) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์โคตินที่สามารถบริโภคได้ และมีส่วนประกอบของนิโคติน ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

^๓ ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับรัฐบัญญัตินี้ได้จาก <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000047663185>

๔) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับสัตว์ที่ไม่ได้ระบุไว้ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม (code de l'environnement) เว้นแต่เป็นสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ดังกล่าว

๕) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ดังต่อไปนี้

๕.๑) สัญญาทางการเงินตามประมวลกฎหมายการเงินและการธนาคาร (code monétaire et financier)

๕.๒) การให้บริการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามประมวลกฎหมายการเงินและการธนาคาร เว้นแต่ผู้โฆษณาได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายดังกล่าว

๕.๓) การเสนอขายโทเคน (Token) ต่อสาธารณชนตามความหมายในประมวลกฎหมายการเงินและการธนาคาร เว้นแต่ในกรณีที่ผู้โฆษณาได้รับการอนุมัติตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายดังกล่าว

๕.๔) สินทรัพย์ดิจิทัล เว้นแต่กรณีที่เกี่ยวข้องกับบริการที่ได้ลงทะเบียน หรือได้รับอนุญาตตามประมวลกฎหมายการเงินและการธนาคาร หรือกรณีผู้โฆษณาไม่อยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายดังกล่าว บุคคลซึ่งฝ่าฝืนบทบัญญัติข้อ ๕.๑) - ๕.๔) จะได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค (code de la consommation)

๖) ห้ามอินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการสมัครสมาชิกเพื่อรับคำแนะนำหรือการทายผลการแข่งขันกีฬา บุคคลซึ่งฝ่าฝืนจะได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

๗) การโฆษณาเกี่ยวกับการพนันและเกมเสี่ยงโชคตามประมวลกฎหมายความมั่นคงภายในสามารถทำได้เฉพาะบนแพลตฟอร์มที่มีระบบแยกผู้ชมที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีออกจากการเล่นเนื้อหา และระบบต้องเปิดใช้งานจริง พร้อมทั้งต้องมีข้อความระบุชัดเจนว่าห้ามสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ซึ่งต้องแสดงอย่างชัดเจน อ่านง่าย และมองเห็นได้ตลอดการโฆษณา ระบบคัดกรองผู้ชมต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านการสื่อสารทางสื่อดิจิทัลและดิจิทัล (Arcom)^๔ โดยได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานกำกับดูแลการพนันแห่งชาติของฝรั่งเศส (ANJ)^๕ และคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยสารสนเทศและเสรีภาพ (CNIL)^๖ โดยสัญญาระหว่างอินฟลูเอนเซอร์และผู้ให้บริการการพนันต้องมีข้อความรับรองว่า ผู้โฆษณาเข้าใจและยอมรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและบุคคลซึ่งฝ่าฝืนจะได้รับโทษตามประมวลกฎหมายความมั่นคงภายใน (code de la sécurité intérieure)

^๔ L'Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique, Arcom เป็นหน่วยงานกำกับดูแลด้านการสื่อสารทางภาพและเสียงและดิจิทัล ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองเสรีภาพในการสื่อสาร ดูแลการจัดหาเงินทุนสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานทางภาพและเสียง และคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ การกำกับดูแลของ Arcom ครอบคลุมถึงแพลตฟอร์มออนไลน์ และยังมีบทบาทในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ด้านภาพและเสียงรวมถึงดิจิทัล และปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของทุกคน ทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพและประชาชนทั่วไป

^๕ L'Autorité nationale des jeux, เป็นหน่วยงานของรัฐฝรั่งเศสที่มีหน้าที่ควบคุม ดูแลและกำกับกิจกรรมการพนันทุกรูปแบบที่ได้รับอนุญาตในประเทศฝรั่งเศส ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กิจกรรมเหล่านี้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โปร่งใส และปลอดภัย สำหรับผู้บริโภคและสังคมโดยรวม

^๖ Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés, เป็นหน่วยงานอิสระของฝรั่งเศสมีหน้าที่หลักในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และรับรองว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะถูกใช้งานโดยเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และเป็นหน่วยงานกำกับดูแลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งทำหน้าที่สำคัญภายใต้กฎหมายของฝรั่งเศสและกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป

ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามการควบคุมอิทธิพลทางการค้าตามข้อ (๒) จะได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ ยูโร เว้นแต่มีบทลงโทษที่ระบุไว้ในกฎหมายอื่น นอกจากนี้ ศาลอาจสั่งห้ามประกอบอาชีพหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (code pénal)

ส่วนที่ ๒ หน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการบางประเภท

(๑) การส่งเสริมการขายสินค้าและบริการไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์ใดก็ตาม โดยอินฟลูเอนเซอร์ต้องระบุอย่างชัดเจนว่าเป็น “โฆษณา” (Publicité) หรือ “ความร่วมมือทางการค้า” (Collaboration commerciale) โดยข้อความดังกล่าวต้องชัดเจน อ่านง่าย และสามารถสังเกตเห็นได้บนภาพหรือวิดีโอในทุกรูปแบบ และตลอดช่วงเวลาที่มีการส่งเสริมการขาย หากไม่ระบุเจตนาทางการค้าที่แท้จริงในการสื่อสารให้ถือเป็นการหลอกลวงทางการค้าโดยการไม่เปิดเผยจุดประสงค์เชิงพาณิชย์ ที่แท้จริง (une pratique commerciale trompeuse par omission) เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค จะได้รับโทษจำคุก ๒ ปี และปรับ ๓๐๐,๐๐๐ ยูโร

(๒) เนื้อหาที่เผยแพร่โดยอินฟลูเอนเซอร์ซึ่งมีภาพที่ผ่านการตกแต่งด้วยกระบวนการใดๆ ก็ตาม ที่เปลี่ยนแปลงรูปร่างให้ดูอมลง อวบน้ำ หรือปรับเปลี่ยนลักษณะใบหน้า ต้องมีคำระบุไว้ว่า “ภาพผ่านการตกแต่ง” (Images retouchées) หากเป็นภาพที่สร้างขึ้นโดยกระบวนการ

ปัญญาประดิษฐ์ที่จำลองใบหน้าหรือรูปร่างต้องมีคำระบุไว้ว่า “ภาพเสมือนจริง” (Images virtuelles) คำระบุทั้งสองดังกล่าวต้องชัดเจน อ่านง่าย และสามารถมองเห็นได้บนภาพหรือวิดีโอในทุกรูปแบบตลอดระยะเวลาที่มีการรับชมเนื้อหาชิ้นนั้น

(๓) กรณีนินฟลูเอนเซอร์ทำการส่งเสริมการขายเกี่ยวกับการลงทะเบียนในหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพตามประมวลกฎหมายแรงงาน (code du travail) และได้รับทุนสนับสนุนจากองค์กรใด ๆ ต้องระบุข้อมูลเพิ่มเติมแก่ แหล่งเงินทุนสนับสนุน ข้อผูกพันและกฎเกณฑ์การมีสิทธิเข้าร่วม ชื่อของผู้ให้บริการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการฝึกอบรมนั้น ผู้ให้บริการที่ระบุไว้ในระบบดิจิทัล หากฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวจะได้รับโทษจำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๕๐๐ ยูโร

(๔) อินฟลูเอนเซอร์ซึ่งประกอบกิจกรรมเฉพาะการขายสินค้า และไม่ได้เป็นผู้จัดส่งสินค้าเอง (การจัดส่งเป็นความรับผิดชอบของผู้จัดหา) จะต้องรับผิดชอบโดยสมบูรณ์ต่อผู้ซื้อตามกฎหมายว่าด้วยความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจดิจิทัล (loi no 2004-575 du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique) อินฟลูเอนเซอร์ต้องแจ้งให้ผู้ซื้อทราบถึงข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดหา (l'identité du fournisseur) รวมทั้งต้องรับรองความพร้อมของสินค้าและความถูกต้องตามกฎหมายของสินค้านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องรับรองว่าสินค้านั้นไม่ใช่สินค้าปลอมหรือสินค้าลอกเลียนแบบ

หมวด ๓ บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับตัวแทนของอินฟลูเอนเซอร์ สัญญาทางการค้าในกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรับผิดชอบทางแพ่ง และการประกันความรับผิดทางวิชาชีพ

(๑) กำหนดให้กิจกรรมของ “ตัวแทนของ อินฟลูเอนเซอร์” (agent d’influenceur) หมายถึง การเป็นตัวแทนโดยมีค่าตอบแทนให้กับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประกอบกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยติดต่อแทนกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่น ๆ (รวมถึงผู้ที่เป็นตัวแทน) เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ หรือวัตถุประสงค์ใดโดยมีค่าตอบแทน บุคคลนั้นจะต้องดำเนินการทุกมาตรการที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ที่ตนเป็นตัวแทน หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และรับรองว่ากิจกรรมของตนสอดคล้องกับกฎหมายฉบับนี้

(๒) กำหนดให้สัญญากิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สัญญาระหว่างบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประกอบกิจกรรมโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นตัวแทนของอินฟลูเอนเซอร์ หรือผู้ว่าจ้าง (annonceur) หรือผู้แทนของบุคคลเหล่านั้น ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องมีเงื่อนไขหรือข้อความดังต่อไปนี้ มิฉะนั้นถือว่าเป็นโมฆะ

๒.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับคู่สัญญา รวมถึงที่อยู่ทางไปรษณีย์ อีเมล และประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ทางภาษี

๒.๒) ลักษณะของภารกิจหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓) ค่าตอบแทนที่อินฟลูเอนเซอร์ได้รับ ไม่ว่าจะเป็นค่าตอบแทนที่เป็นเงิน หรือหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนนั้น รวมถึงมูลค่าของผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิ่งของ (ถ้ามี) ตลอดจนเงื่อนไขและวิธีการให้ผลประโยชน์ดังกล่าว

๒.๔) สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาแต่ละฝ่าย โดยเฉพาะในด้านทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๕) การระบุว่าสัญญานี้อยู่ภายใต้อกฎหมายฝรั่งเศส โดยเฉพาะประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ประมวลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (code de la propriété intellectuelle) และกฎหมายฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสัญญาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หรือผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศส

(๓) ผู้ว่าจ้าง ตัวแทนของผู้ว่าจ้าง อินฟลูเอนเซอร์ และตัวแทนของอินฟลูเอนเซอร์ มีความรับผิดชอบร่วมกันในการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกอันเนื่องมาจากการดำเนินการตามสัญญากิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

๒. ภาค ๒ การกำกับดูแลเนื้อหาที่เผยแพร่โดยผู้ซึ่งประกอบกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่กลุ่มเยาวชน

หมวด ๑ การกำกับดูแลเนื้อหาที่เผยแพร่โดยผู้ซึ่งประกอบกิจกรรมการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๑) กำหนดให้ผู้ให้บริการพื้นที่จัดเก็บข้อมูล (Les fournisseurs de services d’hébergement) ต้องจัดให้มีกลไกที่ช่วยให้บุคคลหรือหน่วยงานใด ๆ สามารถแจ้งเตือนถึงการมีอยู่ของข้อมูลหรือเนื้อหาที่เห็นว่าอาจผิดกฎหมายบนแพลตฟอร์ม ซึ่งรวมถึงเนื้อหาที่อาจขัดต่อกฎหมายฉบับนี้ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการตัวกลาง (Les fournisseurs de services intermédiaires) ต้องจัดทำรายงานที่เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการกลั่นกรองเนื้อหาด้วย

(๒) กำหนดให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์

ต้องดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้การแจ้งเตือนจากผู้แจ้งเบาะแสที่เชื่อถือได้ได้รับการดำเนินการอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ ผู้ประสานงานบริการดิจิทัลที่เกี่ยวข้องจะมอบสถานะของผู้แจ้งเบาะแสที่เชื่อถือได้ให้แก่หน่วยงานที่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ และดำเนินการกับการละเมิดกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ประมวลกฎหมายสาธารณสุข ประมวลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

(๓) กำหนดให้ผู้ให้บริการตัวกลางต้องดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามคำสั่ง หรือคำสั่งให้ดำเนินการ (injonctions d'agir) ที่ออกโดยหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรง หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจะจัดทำและเผยแพร่รายชื่อเว็บไซต์ที่มีการส่งเสริมการสินค้าและบริการที่ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายตามกฎหมายฉบับนี้ โดยรายชื่อเหล่านี้จะถูกเผยแพร่ให้กับผู้ให้บริการตัวกลางทุก ๖ เดือน

(๔) ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ต้องจัดทำ “แนวปฏิบัติในการมีส่วนร่วม” (protocole d'engagements) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐกับผู้ให้บริการดังกล่าวในภาคส่วนของการตลาดเชิงอิทธิพล (influence commerciale) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

๔.๑) เพื่อส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูล

ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ (ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรกำกับตนเอง) เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของอินฟลูเอนเซอร์และตัวแทนของอินฟลูเอนเซอร์เพื่อป้องกันการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้

๔.๒) เพื่อส่งเสริมการให้ข้อมูลหรือการฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์แก่อินฟลูเอนเซอร์และตัวแทนของอินฟลูเอนเซอร์ (ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรกำกับตนเอง) โดยมีเป้าหมายในการป้องกันการละเมิดกฎหมายฉบับนี้

๔.๓) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้งานแพลตฟอร์มสามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการละเมิดกฎเกณฑ์เฉพาะเรื่องโดยอินฟลูเอนเซอร์

หมวด ๒ การรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักรู้ต่อเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาเชิงพาณิชย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๑) กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายการศึกษา (code de l'éducation) โดยเพิ่มบทนิยามคำว่า “การตระหนักรู้เกี่ยวกับการชักจูงทางการค้าและความเสี่ยงจากการหลอกลวงออนไลน์” และกำหนดเพิ่มให้เนื้อหาต้องรวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ระบบแจ้งเตือนเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจัดให้มีโดยแพลตฟอร์มออนไลน์

(๒) กำหนดให้ภายในระยะเวลาสองปีนับจาก

วันที่กฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้บังคับ รัฐบาลต้องส่งรายงานการประเมินต่อรัฐสภา ซึ่งต้องประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าดังต่อไปนี้

๒.๑) ความคืบหน้าของการใช้บังคับกฎหมายฉบับนี้

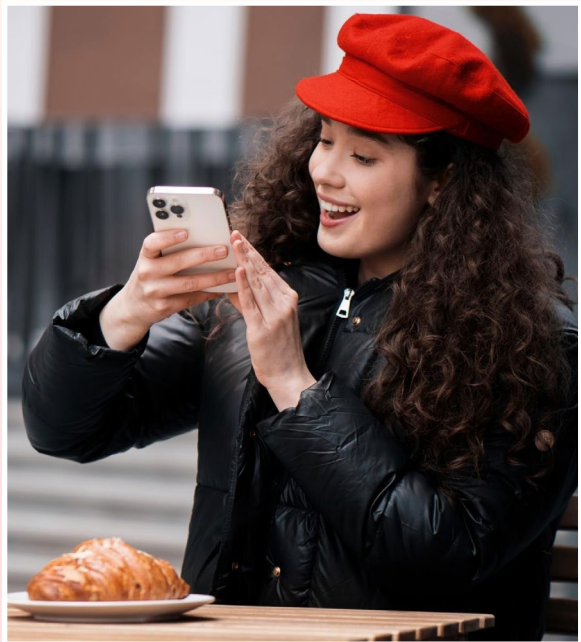
๒.๒) ทักษะ ความสามารถ และทรัพยากรทั้งด้านการเงินและบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการกำกับดูแลอิทธิพลทางการค้า โดยเฉพาะกรรมการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค และการปราบปรามการฉ้อโกง (DGCCRF)^๗ หน่วยงานกำกับดูแลตลาดการเงินของฝรั่งเศส (AMF)^๘ หน่วยงานกำกับดูแลการพนันแห่งชาติของฝรั่งเศส (ANJ) และหน่วยงานกำกับดูแลด้านการสื่อสารทางโทรศัพท์และดิจิทัล (Arcom)

๒.๓) ขอบเขตของระบบการห้ามการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการบางประเภท

๒.๔) ขอบเขตของมาตรการกำกับดูแลเฉพาะกิจที่ใช้กับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการบางประเภท

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับรัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

รัฐบัญญัติว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นกฎหมายที่ถือได้ว่ามีความจำเป็นต่อสภาพสังคมในปัจจุบันที่การส่งเสริมการขายสินค้าและบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์กำลังได้รับความนิยม เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดนิยามคำว่า “อินฟลูเอนเซอร์” และกำหนดขอบเขตการใช้บังคับกฎหมายไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้สามารถนำบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ในส่วนของการโฆษณาและการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับกับกลุ่มอินฟลูเอนเซอร์ได้ ซึ่งจะช่วยในการอุดช่องว่างของกฎหมายได้ กฎหมายดังกล่าวจะช่วยคุ้มครองและปกป้องผู้บริโภคจากข้อมูลที่เป็นเท็จหรือข้อมูล ที่บิดเบือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริโภคที่เป็น

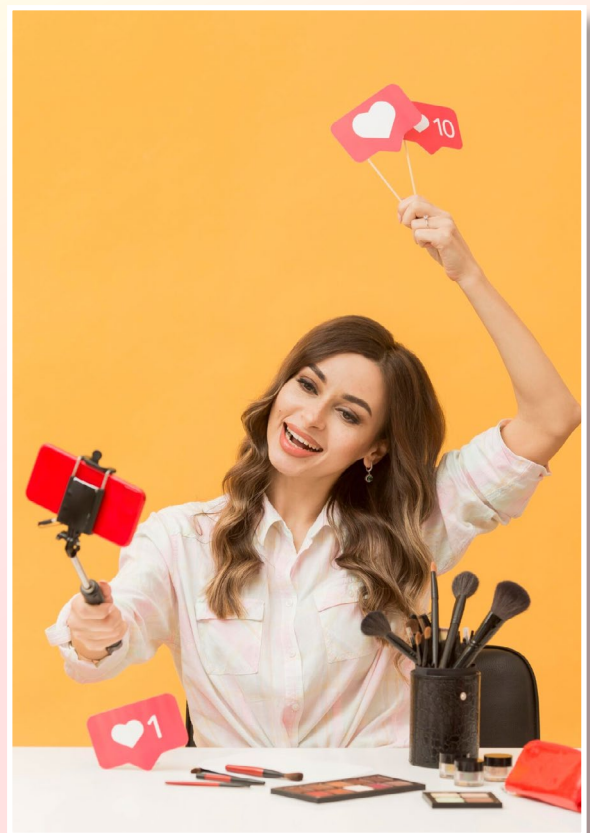

^๗ Direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes, เป็นหน่วยงานของรัฐบาลฝรั่งเศส ภายใต้กระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลให้ตลาดมีการแข่งขันที่เป็นธรรม คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และปราบปรามการกระทำที่เป็นการหลอกลวงหรือฉ้อโกง

^๘ L'Autorité des Marchés Financiers, เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลฝรั่งเศสที่มีหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมตลาดการเงินและหลักทรัพย์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม และความเชื่อมั่นในระบบการเงิน

เยาวชนจากการโฆษณาหลอกลวงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ช่วยควบคุมและกำกับดูแลพฤติกรรมของอินฟลูเอนเซอร์ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมความโปร่งใสในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ หรือการลงทุน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างกลไกในการกำกับดูแลร่วมกับแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น การรายงานเนื้อหาผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวอาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการควบคุมการประกอบอาชีพของอินฟลูเอนเซอร์มากเกินไป เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากอินฟลูเอนเซอร์ในปัจจุบันมักเป็นปัญหาที่เกิดจากกลุ่มบุคคลเพียงไม่กี่คน แต่กฎหมายอาจสร้างภาระที่เกินความจำเป็นให้แก่ชุมชนชาวอินฟลูเอนเซอร์ทั้งหมด รวมทั้งอินฟลูเอนเซอร์อาจต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นในการสร้างเนื้อหา (content) หากเป็นการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการทางการเงินหรือด้านสุขภาพอาจต้องลงทะเบียนหรือได้รับอนุญาต รวมทั้งกฎหมายฉบับนี้ มีบทกำหนดโทษเพื่อการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น หากส่งเสริมการขายสินค้าและบริการโดยไม่มี การระบุอย่างชัดเจนว่าเป็น “โฆษณา” หรือ “ความร่วมมือทางการค้า” อินฟลูเอนเซอร์อาจต้องได้รับโทษจำคุกและปรับ นอกจากนี้ แพลตฟอร์มออนไลน์ต้องให้ความร่วมมือกับรัฐในการแจ้งเตือนหรือดำเนินการลบเนื้อหาผิดกฎหมาย

อีกทั้งต้องจัดหาข้อมูลการอบรมหรือระบบการเรียนรู้สำหรับผู้ใช้งาน และต้องจัดทำ “แนวปฏิบัติในการมีส่วนร่วม” (protocole d’engagements) ด้วย

บทสรุป

เนื่องจากอินฟลูเอนเซอร์เป็นบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจในการซื้อสินค้าหรือบริการของผู้ติดตามในสื่อสังคมออนไลน์ สาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงได้ออกกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอิทธิพลทางการค้าและการต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอินฟลูเอนเซอร์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อกำกับดูแลการประกอบอาชีพของอินฟลูเอนเซอร์ ส่งเสริมความโปร่งใสในการโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และคุ้มครองและปกป้องผู้บริโภคจากการถูกหลอกลวง โดยกลุ่มเป้าหมายของกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ อินฟลูเอนเซอร์ทั้งที่มีสถานะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Instagram TikTok YouTube Facebook ผู้ให้บริการทางการเงินที่เสนอการลงทุนหรือผลิตภัณฑ์การเงินออนไลน์ ผู้บริโภคทั่วไป โดยเฉพาะผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งมาตรการที่สำคัญที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ การห้ามการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการที่ผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติดการพนัน การกำหนดให้อินฟลูเอนเซอร์ต้องระบุอย่างชัดเจนในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการว่าเป็นการโฆษณา ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการห้ามการควบคุมอิทธิพลทางการค้า หน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ อาจต้องได้รับโทษจำคุกและปรับ นอกจากนี้ยังกำหนดให้แพลตฟอร์มออนไลน์มีระบบแจ้งเตือนเนื้อหาผิดกฎหมาย และกำหนด

ให้ภาครัฐร่วมมือกับแพลตฟอร์มในการเผยแพร่ความรู้และอบรมผู้ใช้งาน ซึ่งการตรากฎหมายเพื่อควบคุมและกำกับการประกอบอาชีพของอินฟลูเอนเซอร์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นความพยายามในการสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพในการแสดงออกของอินฟลูเอนเซอร์กับการปกป้องและคุ้มครองผู้บริโภค โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และเนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพผ่านสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งมีความเป็นพลวัต สามารถเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ของสังคมในขณะนั้น ๆ จึงอาจต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อนำมาใช้แก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงต่อไป

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา กล่าวบรรยายในเรื่อง “ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ด้วยการผลักดันการพัฒนา มาตรฐานนโยบายของภาครัฐตามหลักสากลและคำแนะนำของ OECD” ในการประชุมเพื่อเตรียมการขับเคลื่อนการมีกฎหมายที่ดี และสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย (Better Regulation Kick Off Meeting and IM Workshop) เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพฯ

นางณัฐนันท์ อัครเลิศศักดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา พร้อมด้วยคณะ ในการให้การต้อนรับ Ms. Martina Polasek เลขาธิการ ICSID และ Dr. Jonathan Chevy ที่ปรึกษากฎหมาย ICSID ในโอกาสมาเยือนสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมเรอเน กียอง เพื่อแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับ ICSID และกลไกการระงับข้อพิพาทของ ICSID โดยเฉพาะการให้ความคุ้มครองนักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย ทั้งในด้านการลงทุนและการเป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค

นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา ร่วมเป็นเกียรติในพิธีมอบเกียรติบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ในวันข้าราชการพลเรือน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๘ โดยมี นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดและให้โอวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๘ และแสดงความยินดีกับข้าราชการพลเรือนดีเด่นที่ได้รับเกียรติบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติ จำนวน ๖๒๔ คน โดยมี นายชูศักดิ์ ศิรินิล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้มอบเกียรติบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ที่ได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ ณ หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างพระราชกำหนด

๑. ให้มีการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล
๒. ให้หน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ โทรคมนาคม หรือบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ มีหน้าที่ตรวจสอบเพื่อคัดกรองข้อความ SMS ที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามมาตรการที่สำนักงาน กสทช. กำหนด
๓. ให้ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ศปอท.) มีหน้าที่แจ้งรายชื่อบุคคลหรือเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
๔. หากมีพยานหลักฐานที่เชื่อได้ว่าการใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้สั่งระงับการให้บริการของผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการนั้น
๕. กรณีตรวจพบผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์โดยสิ้น
๖. แก้ไขเรื่องการคืนเงินให้ผู้เสียหายเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว กรณีที่ไม่มีผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้องมายื่นคำร้อง ภายใน ๑๐ ปีนับแต่วันที่ครบกำหนด หรือมีเงินเหลือจากการคืนให้ผู้เสียหายแล้ว ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ไม่ตัดสิทธิเจ้าของเงินหรือเจ้าของบัญชีที่จะขอรับเงินคืนจากกองทุนฯ
๗. ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ศปอท.) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์
๘. ให้หน่วยงานเอกชนมีส่วนรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ยกเว้นจะพิสูจน์ได้ว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่กำหนดโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลแล้ว อาจไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบความเสียหายนั้น
๙. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับผู้ทำผิดที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้แทนนิติบุคคล รวมทั้งฐานความผิดต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๑. ช่วยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการใช้บริการโทรศัพท์หรือโทรคมนาคมหรือการทำธุรกรรมด้านการเงิน
๒. ในกรณีที่ประชาชนเป็นผู้เสียหายจะได้รับการช่วยเหลือและติดตามเส้นทางการเงินเพื่อนำเงินมาคืนได้อย่างรวดเร็ว
๓. ให้หน่วยงานของเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหาย โดยมีการกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลจะทำให้หน่วยงานของเอกชนเกิดความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นมาตรการที่จะช่วยเยียวยาผู้เสียหายได้